

จดหมายเหตุล้นนา

ยาสูบ

สมัยก่อนหลายจังหวัดทางภาคเหนือเป็นพื้นที่ผลิตใบยาสูบที่สำคัญที่สุดของประเทศ ผลผลิตจากการทำไร่ยาสูบหรือใบยานั้น สร้างเศรษฐกิจชาวเหนือจำนวนมากจนเป็นที่กล่าวขวัญในภาคอื่นๆ ว่าถ้าหากขึ้นมาจากภาคเหนือแล้วจะต้องหาทางรู้จัก “พ่อเลี้ยงใบยา” เพราะพ่อเลี้ยงเหล่านี้จะมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงมั่นคง เมื่อมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงย่อมสะสมสมบัติไว้เช่นกัน เมื่อมีบริวารมีแล้วย่อมทำให้มีอำนาจอิทธิพลครอบคลุมไปในวงการต่างๆ ซึ่งหากใครรู้จักแล้วอาจจะอาศัยอำนาจอิทธิพลนั้นแผ้วทางกิจการธุรกิจที่ตัวเองต้องการจะทำหรือแม้แต่ผลักดันในส่วนของการบริหารก็ยังทำได้

เชียงใหม่ในอดีตมีไร่ยาสูบคลุมทุกพื้นที่ชนบทมีโรงบ่มยาสูบกระจุกกระจายอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ มากมาย มีโรงงานคัดใบยาหลายต่อหลายแห่ง ทั้งโรงบ่มและโรงงานสมัยนั้นมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานคนจำนวนมาก ก่อให้เกิดการจ้างงานอย่างกว้างขวาง ชาวบ้านที่ไม่มีไร่ยาสูบไม่มีโรงบ่ม ไม่มีโรงงานคัดใบยาก็ยังสามารถขายแรงงานในพื้นที่ของตัวเองมีรายได้ต่อเดือนคนละหลายร้อยซึ่งถือว่ามากแล้วในอดีตเมื่อประมาณ 30 ปีที่ผ่านมา

พ่อเลี้ยงใบยาที่โด่งดังของเชียงใหม่ยุคหนึ่งคือพ่อเลี้ยงสมพงษ์ เศษสุขสันต์ เจ้าของบริษัทใบยาเอเชียอาคเนย์ ซึ่งต่อมาแตกไลน์ทำธุรกิจโรงภาพยนตร์ (ทิพย์เนตร) และตลาดสดทิพย์เนตร โรงพิมพ์ทิพย์เนตรการพิมพ์ ร่ำรวยเอามากๆ กระทั่งมาระยะสุดท้ายที่ใบยาสูบของไทยถูกใบยาสูบที่ผลิตจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนตีตลาด ทำให้บรรดาพ่อเลี้ยงใบยาทั้งหลายเจ๊งกันระนาว ไร่ยาสูบ โรงบ่ม โรงงานคัดใบยาปิดตัวลง

พ่อเลี้ยงอีกคนที่ทำธุรกิจใบยาจนร่ำรวยซึ่งเรารู้จักกันดีก็คือพ่อเลี้ยงณรงค์ วงศ์วรรณ แห่งจังหวัดแพร่ พ่อเลี้ยงณรงค์ไม่พึ่งไปกับคลื่นใบยาจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเพราะว่ามีธุรกิจอื่นอย่างเช่น ธุรกิจทำไม้ด้วยเลื่อยรถตัวไป

ต่อมาในระยะหลังมีการรณรงค์ให้สูบบุหรี่น้อยลงยังทำให้ธุรกิจยาสูบม้วนเสื่อหนักเข้าไปอีก จนปัจจุบันแทบจะสูญพันธุ์ไปจากภาคเหนือแล้ว แต่มาเมื่อไม่กี่วัน มีการประชุมสัมมนาที่คณะผลิตกรรมการเกษตรมหาวิทยาลัยแม่โจ้เพื่อจะ “ปลุกผี” ยาสูบขึ้นมาอีกด้วยแนวคิดที่ว่ายาสูบเป็นพืชเศรษฐกิจที่สามารถนำเงินตราเข้ากระเป๋าผู้ประกอบการได้ไม่ว่าจะประกอบการปลูกหรือประกอบการค้า อีกทั้งทางโรงงานยาสูบก็มีข้อมูลมาแสดงว่าปัจจุบันนี้โรงงานยาสูบต้องสั่งซื้อนำเข้าใบยาจากต่างประเทศ เพื่อนำมาผลิตบุหรี่ยกให้คนไทยสูบ เสียดุลย์การค้าไปเปล่าๆ ปีละหลายร้อยล้านบาทหรือนับพันล้านบาท ซึ่งเป็นจำนวนตัวเลขของเงินที่นำเสียตาย

ทางนักวิชาการการเกษตรมหาวิทยาลัยแม่โจ้เองได้วิเคราะห์ถึงพิษผลทางการเกษตรในภาคเหนือ ฟันธงว่าพืชที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ และมีระบบการผลิตที่เกษตรกรมีความชำนาญ มีตลาดรองรับในต่างประเทศและในประเทศมีแต่ยาสูบเท่านั้นที่เหมาะสมที่สุด เหมาะกว่าถั่วเหลือง กระเทียม หอมหัวใหญ่ เสียอีก จึงน่าจะสนับสนุนให้มีการปลูกยาสูบมากขึ้น ชูชีวิตเกษตรกรมยาสูบขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง

เป็นแนวคิดที่ไม่เลวนะครับ ถ้าหากเราจะเน้นผลิตเพื่อการส่งออก และด้วยความมั่นใจว่า มีตลาดรองรับในต่างประเทศจริงๆ ไม่ใช่พอปลูกมากๆ กลับถูกต่างประเทศนั้นแหละตีตลาดเอา เราเสียหายอย่างในอดีตที่เคยเกิดขึ้น เพราะหากปลูกมากๆ แล้วเกิดล้นตลาดขึ้นมาเกษตรกรนั้นแหละจะตายก่อนนักวิชาการการเกษตร และความจริงอีกประการคือใบยาสูบของเราเชื่อว่าส่งให้โรงงานยาสูบซื้อได้เหมาะสมกับความต้องการเพราะใบยาบางชนิดบางพันธุ์นั้นปลูกบ้านเราไม่ได้ถึงปลูกได้รสชาติก็ไม่เหมือนปลูกในแหล่งดั้งเดิมของมัน หรือว่าง่าย ๆ คือคุณภาพสู้ไม่ได้ จึงจำเป็นต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศอยู่ดี

ฝากไว้ให้คิดเท่านั้นครับ อย่ามองแต่ภาพได้กับได้อย่างเดียว ลองมองถึงผลเสียให้มากหน่อยกันไว้ดีกว่าแก้ แะแล้วจะแก้ไม่ไหว.

ปานเย็น